

INNSPILL TIL HANDLINGSPLAN FOR BEDRE KOSTHOLD 2007-2011

De største ernæringspolitiske utfordringene i tiden framover er å øke inntaket av frukt og grønnsaker, redusere inntaket av mettet fett samt å redusere inntaket av sukker hos barn og unge. Jmf." Utviklingen i norsk kosthold 2005" side 5, Shdir. En av målsetningene er å *endre kostholdsvaner i tråd med gjeldende anbefalinger for ernæring.*

MÅL MED TILTAKENE:

**Styrke Tannpleieren – en ressurs i befolkningsstrategier for å endre kostholdsvaner.
Gjøre kunnskap og nyttige tiltak tilgjengelig.**

ARENAER/ INNSATSOMRÅDER

Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) organiserer helsefremmende og forebyggende (HEFO) tiltak for prioriterte grupper; barn og unge fra fødsel til 20 år, psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon, grupper av eldre, langtidssyke og uføre samt rusavhengige. DOT samarbeider med **helsestasjoner, barnehager, skoler, institusjoner** mfl. om HEFO tiltak. På kommunenivå eksisterer det pr. idag mange samarbeidstiltak. Det er imidlertid ikke rutiner for å formidle/dele og dermed spre kunnskap om velfungerende tiltak. Tilbakemelding viser at det er usikkerhet om hvilke tiltak som faktisk har effekt.

Tannpleiere er utdannet til å forebygge og fremme helse, de har kunnskap om kosthold og ernæring og har førstehånds kjennskap til mange av målgruppene. Ifølge tilbakemelding ønsker imidlertid en del Tannpleiere faglig påfyll/ oppdatert kunnskap om kosthold og ernæring. Tannpleierstudiet er pr. i dag et bachelorprogram. Se www.uib.no. Tannpleierene kan i langt større grad gå inn som ressurs og samarbeidspartner om kostholdstiltak, forutsatt at de får faglig oppdatering, tilgang på tjenelige verktøy og formaliserte samarbeidskanaler.

Tannhelsetjenesten i mange fylker har ansatt rådgiver som skal koordinere den utadrettede, forebyggende og helsefremmende innsatsen i fylkene. Intensjonen er å øke fokus på befolkningsstrategier hvor bl.a. kosthold står sentralt. Å legge til rette for samarbeid og koordinere en kunnskapsbase på fylkesnivå vil være prioriterte oppgaver. Imidlertid vurderes det som tjenelig om følgende tilrettelegges på et nasjonalt nivå.

FORSLAG TILTAK :

Styrket nasjonal samordning

-Kompetanseheving

Alle tannpleiere har undervisning og eksamen i fysiologi, kosthold og ernæring. I hvor stor grad denne kunnskapen er vedlikeholdt og brukt, vil variere. For at Tannpleiere skal kunne ta et større ansvar for tiltak relatert til kosthold, har en del tannpleiere behov for oppdatert kunnskap/ kursing.

-Felles kunnskapsbase og verktøy

Behov for at tiltak som man vet virker og kan dokumenteres, blir gjort tilgjengelig. Tannhelsetjenesten er opptatt av at de tiltak man er med å iverksette har effekt. Det er tidkrevende for hver enkelt å få oversikt samtidig som det er behov for at flere tiltak etterprøves og evalueres. Behov for at metoder (hvem bør vi samarbeide med?) og fremgangsmåter (prosedyrepermer) blir gjort tilgjengelig. www.forebygging.no er en kunnskapsbase og tiltaksbase for rusforebyggende arbeid og www.kunnskapscenteret.no har kjerneområde kunnskapshåndtering og monitorering for helsetjenesten. Kan HEFO arbeidet generelt inkluderes eller kunne tilsvarende opprettes nasjonalt også for kostholdsområdet?

Vibeche Furrebøe Levsen
Tannhelse/Folkehelsekoordinator
v/ Fylkestannlegen i Hordaland
Hordaland Fylkeskommune

